

Datum: 26. 4. 2023

SPOROČILO ZA JAVNOST

BREZ KONKURENČNOSTI NE BO NADALJNJEGA RAZVOJA IN DELOVNIH MEST V SLOVENSKEM GOSPODARSTVU

Čeprav je slovensko gospodarstvo v zadnjih letih pokazalo obetavne znake razvoja, je ključno, da se osredotočimo na izboljšanje njegove konkurenčnosti. K temu bi pripomogle tudi konkurenčne cene električne energije za slovenska podjetja, zlasti velika in energetsko intenzivna. Ta skupaj ustvarijo kar 51 odstotkov čistih prihodkov od prodaje celotnega slovenskega gospodarstva in predstavljajo 44 odstotkov dodane vrednosti ter tretjino vseh zaposlenih v gospodarstvu. Kot taki so eden nosilnih stebrov slovenske ekonomije, zato je nujno potrebno prepoznati strateško vlogo teh podjetij, ki nimajo enakovrednih pogojev poslovanja kot njihovi konkurenti v drugih evropskih državah.

V gospodarstvu že vseskozi opozarjamo, da ne želimo subvencij oziroma pomoči države. Želimo le primerljive konkurenčne pogoje in predvidljivo poslovno okolje. V tem trenutku temu ni tako. Nasprotno, sprejeti ukrepi so ustvarili neenakost med slovenskimi podjetji in povzročajo nedopustno diskriminacijo, opozarjajo predsednica in predsedniki Trgovinske zbornice Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije, Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije in Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije.

Konkurenčnost je povezana z mednarodno usmeritvijo in pomeni našo primerjavo z drugimi državami. Čeprav se je uvrstitev Slovenije na lestvici svetovne konkurenčnosti skozi leta izboljšala, je njena uspešnost v drugih indeksih, kot so npr. mednarodni indeks konkurenčnosti davčnih sistemov in globalni inovacijski indeks ostala stabilna ali se zmanjšala. To pomeni, da se mora Slovenija še naprej osredotočati na izboljšanje svoje konkurenčnosti in inovacij, da bo dosegla boljše rezultate na mednarodnih lestvicah.

Lestvica svetovne konkurenčnosti: Uvrstitev Slovenije na lestvici svetovne konkurenčnosti se je izboljšala z 52. mesta leta 2013 na 38. mesto leta 2022. Vendar pa se je njena ocena znižala s 73,3 leta 2018 na 66,0 leta 2022, kar kaže, da se je kljub izboljšanju položaja glede na druge države njena splošna konkurenčnost v zadnjih letih zmanjšala.

Mednarodni indeks konkurenčnosti davčnih sistemov: Uspešnost Slovenije se je zmanjšala z 10. mesta leta 2013 na 23. mesto leta 2022, pri čemer se je ocena znižala z 69,8 na 66,1. Padec nakazuje, da je slovenski davčni sistem postal manj konkurenčen v mednarodnem kontekstu.

Globalni inovacijski indeks: Uvrstitev Slovenije je ostala razmeroma stabilna, saj se je premaknila s 30. mesta leta 2013 na 33. mesto leta 2022. Vendar pa se je ocena države zmanjšala s 47,3 na 40,6, kar kaže na upad inovacijske uspešnosti. Dve mesti smo izgubili v primerjavi z ostalimi državami Evrope, kjer je Slovenija v letu 2022 šele na 22. mestu, zaostali smo med drugim za sosednjo Italijo, dohiteva nas tudi Madžarska.

(Viri za lestvice konkurenčnosti: IMD-World Competitiveness Ranking, Tax Foundation-International Tax Competitiveness Index, World Intellectual Property Organization (WIPO)-Global Innovation Index.)

Velika in energetske intenzivna podjetja niso edina, ki so v neenakopravnem položaju. Tudi nekatera mala in srednje velika podjetja niso deležna regulirane cene elektrike po uredbi, in to samo zato, ker so pogodbo o dobavi električne energije podpisala pred 9. novembrom lani. V neenakopravnem položaju so tudi tista mala in srednje velika podjetja, ki bi lahko koristila regulirano ceno, pa tega ne morejo, ker nimajo lastnega odjemnega mesta, kot na primer podjetja v nakupovalnih ali industrijskih centrih. Ta podjetja so v prvem četrtletju letošnjega leta lahko samo enkrat zaprosila za pomoč po zakonu, vendar pod strogimi pogoji, ki za ostala podjetja z regulirano ceno ne veljajo. Podobno se dogaja tudi povezanim podjetjem. Pri izračunu najvišje skupne višine pomoči za gospodarstvo po zakonu se poleg pomoči, ki jih je prejel upravičenec, upoštevajo tudi pomoči, ki so jih prejela vsa njegova podrejena in nadrejena podjetja v Sloveniji, medtem ko se pri podjetjih, ki imajo regulirano ceno, bilanca povezanih podjetij ne upošteva. Navedene izzive je potrebno nasloviti promptno, da lahko ohranimo konkurenčnost slovenskega gospodarstva.

Zagotavljanje konkurenčnih pogojev glede cene električne energije bi ugodno vplivalo tudi na umiritev rasti drobnoprodajnih cen v skupini prehrane, ki že od zadnjega četrtletja lani kaže trend postopnega zniževanja obsega prodaje. Tako trgovina kot ostali deležniki v oskrbni verigi rezerv nimajo več in brez dvoma bi učinkoviti ukrepi države lahko vsaj delno omilili sedanje stanje.

**TRGOVINSKA ZBORNICA SLOVENIJE
GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE
OBRNO-PODJETNIŠKA ZBORNICA SLOVENIJE
ZDRUŽENJE OBRTI IN PODJETNIKOV SLOVENIJE**